

Høring – statsbudsjettet

Energi- og miljøkomiteen 23. oktober 2018

Statsbudsjettet og lik nettleie

Det er vår klare oppfatning at regjeringens tilnærming til lik nettleie i statsbudsjettet ikke kan være et tilstrekkelig svar til Stortinget om å se på ulike modeller for nettutjevning i Norge. Det er ikke sett på alternative modeller for nettutjevning, regjeringen har dratt fram gamle argumenter og latt det bli med ett nei til lik nettleie. Litt underlig er det jo med mindre man kjenner argumentasjonen over tid – nemlig at den underliggende årsak er at regjeringen ønsker færre og flere såkalte robuste selskaper. For som det står klokkeklart i budsjettet – regjeringen er for lik nettleie så lenge dette skjer som følge av fusjoner. Problemet er følgelig ikke lik nettleie, men ønsket om å fusjonere distriktsenergiverkene inn i de større byverkene. Det er en ærlig sak – men si det og ikke pakk det inn i annen argumentasjon er vår oppfordring.

Før øvrig hevder regjeringen som årsak til et nei, med mindre det skjer som følge av fusjoner – for da er de for – at lik nettleie vil svekke selskapenes krav til effektivitet. For øvrig den samme tilnærmingen som de større selskapene har. De er imot inntil de har kjøpt naboen. Men det er vår oppfatning at lik nettleie ikke svekker effektiviteten. Det er NVEs inntekstregulering som jager selskapene på effektivitet. Er du ineffektiv får du tilsvarende dårlig avkastning. Da forsvinner du som selskap over tid. Dessuten om det var slik så burde vel selskapene med lavere nettleie enn snittet i dag bruke mer penger enn nødvendig, for de kan jo møte kundene sine med at de har en lavere pris enn naboen. De gjør ikke det.

Er det en sammenheng mellom effektiviteten i selskapet og nettleien?

Sammenhengen er marginal. Hovedårsaken til størrelsen på nettleien handler om antall kunder du har og dele kostnadene dine på. Deretter følger utfordringer gjennom geografi og topografi, hvilke kunder man har, kostnader ved overliggende nett mv og et stykke ned på listen, selskapenes effektivitet. Tabellen nedenfor er noen av eksemplene som viser dette.

2016 tall NVE	Gjsn. nettkostnad øre/kWh	Effektivitet
Nord-Salten Kraft	53	107 %
Nordkraft	24	70 %
Hafslund	23	103 %
BKK	21	94 %
Ballangen	47	110 %

Dog merk at i Distriktsenergi ønsker vi ikke tiltak som reduserer effektiviteten – selskapene skal jages på effektivitet som i dag. Likevel bør komiteen ha med seg at 50 av selskapene står for 8% av

kapitalen og at Statnett alene står for nærmere 30% av tarifføkningen de kommende år. Er man opptatt av kostnader bør de større selskapene fusjonere og Statnett bør redusere kostnadene sine.

Nå har jo Trønderenergi og NTE fusjonert. Eller har de det? Resultatet er to døtre med ulik tariff. Ikke tar de ut mulig effektivitetsgevinst og de opprettholder en forskjell i nettleien i de to områdene på ca 2500 kr i året. For det er også slik at ulik nettleie stopper fusjoner eller resulterer i hybridløsninger som i Trøndelag.

Jevner man ut de ikke-påvirkbare kostnadene får vi ca. 70% utjevning

Vår oppfordring er - sørg for at regjeringen svarer på spørsmålet om lik nettleie og ta med vår alternative modell til frimerkeprispippet i dette spørsmålet. En modell som jevner ut alle de ikke påvirkbare kostnadene i nettselskapene. En slik modell betyr at regjeringens bekymring om at selskapene skal være mindre effektive med lik nettleie, ikke lenger har relevans da de påvirkbare kostnadene som drift og vedlikehold ikke utjevnes. Likevel får vi med denne tilnærmingen en utjevning på ca. 70%. Det er antagelig derfor denne modellen ikke ble nevnt som et alternativ i budsjettet. Den er for god og passer muligens ikke med målet om færre selskaper.

Skal man gjøre som regjeringen ønsker å bruke fusjoner som virkemiddel for å utjevne tariffen. Da må vi ned i ett selskap. Det tror vi ingen ønsker seg. Selv med fem selskaper i Norge vil variasjonene i nettleie være betydelig. Fusjoner kan gi regionale løsninger på nettleien, men det gir ingen felles tariff for AS Norge.

Det er ikke mulig å påstå at tariffen er riktig i dag. Det er også derfor vi siterer Per Sanderud fra vårt årsmøte på rapporten vi har lagt fram med KS Bedrift og Kraftfylka med følgende sitat «Det er ingen grunn til å tro at dagens tariff er riktige». Rapporten anbefaler vi at dere leser og den finnes på hjemmesiden til Distriktsenergi og på denne linken <https://bit.ly/2ynD99P> .

Lik eller likere tariff er rettfærdig, det er forståelig og det er kundevennlig og vi kjenner det fra kjøp av mobiltjenester. Dessuten er det enkelt å gjennomføre hvilket regjeringen også skriver i statsbudsjettet. Det er også kostnadsbesparende med én tariff istedenfor 120 forskjellige, når elhuben er i bruk og omsetter skal ta ansvar for å innkreve ikke bare betaling for kraften, men også nettleien.

Distriktsenergis oppfordring er følgelig å sørge for at regjeringen kommer til Stortinget med alternative modeller som forutsatt enten via forhandlinger om statsbudsjettet eller gjennom et mer konkret nytt representantskapsforslag fra Stortinget.